

Χριστουγεννιάτικα έθιμα και παραδόσεις της Μακεδονίας!

Έθιμα και παραδόσεις που έχουν τις ρίζες τους βαθιά πίσω στο χρόνο είθισται να αναβιώνουν αυτές τις γιορτινές ημέρες σε κάθε περιοχή της Ελλάδας. Κάποια είναι πολύ γνωστά, άλλα λιγότερο διαδεδομένα. Καλικάντζαροι, φωτιές, γλέντια, παραδοσιακά παιχνίδια και γλυκίσματα είναι μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά ελληνικά Χριστουγεννιάτικα έθιμα. Το Nextdeal.gr θα μας ταξιδέψει στη Μακεδονία για να πάρουμε μια γεύση από αυτά τα έθιμα.

Κόλιντα Μπάμπω

Είναι ιδιαίτερα προσφιλές έθιμο στις περιοχές της Πέλλας και της Ημαθίας. Η ονομασία του σημαίνει «σφάζουν γιαγιά» και σύμφωνα με αυτό οι κάτοικοι μιας περιοχής ανάβουν φωτιές και φωνάζουν «Κόλιντα Μπάμπω» για να μάθουν οι άνθρωποι για τη σφαγή του Ηρώδη και να προστατευτούν. Πρόκειται όμως, ουσιαστικά, για κάλαντα που ψάλλονται στις περισσότερες

περιοχές της Μακεδονίας, άλλοτε από παιδιά, άλλοτε από νέους, άλλοτε από ηλικιωμένους που δέχονται για κέρασμα γλυκίσματα, μελομακάρονα, καρύδια και κρασί.

Μεταμφιέσεις

Λέγονται ραγκούτσια στη Χαλάστρα της Θεσσαλονίκης, ρουγκάτσια στην Ημαθία, ραγκουτσάρια στην Καστοριά, μπουμπουσάρια στη Σιάτιστα Κοζάνης, μωμόγεροι στο Κιλκίς και την Κοζάνη, κουδουνοφόροι στο Σοχό, αράπηδες και μπομπόγερα στη Δράμα.

Η παράδοση της Μακεδονίας για τα ραγκούτσια αναφέρει ότι επί τουρκοκρατίας οι τουρκικές αρχές αδυνατούσαν να αστυνομεύσουν τις περιοχές από τις επιθέσεις ληστών και για το λόγο αυτό ανέθεταν σε ομάδες Ελλήνων να προφυλάξουν τους κατοίκους. Έτσι, νέοι από χωριά της περιοχής γύριζαν τις μέρες του 12ήμερου τα χωριά, ντυμένοι με φουστάνελες, φέροντας σπαθιά και παίζοντας ζουρνάδες και νταούλια. Ο ρόλος τους ήταν να προστατεύουν τα χωριά και για το έργο αυτό εισέπρατταν ως αντίτιμο δώρα ή οτιδήποτε είχαν οι χωρικοί: κρασί, κρέας, καλαμπόκι και σιτάρι.

Μωμόγεροι

Το έθιμο προέρχεται από Πόντιους πρόσφυγες και η ονομασία του προέρχεται από τις λέξεις μίμος ή μώμος και γέρος. Οι πρωταγωνιστές του φορούν προβιές ζώων και μάσκες ενώ ιδιαίτερο είναι το ενδιαφέρον ενός δρώμενου όταν συναντώνται διαφορετικές ομάδες μωμόγερων που οφείλουν να αντιπαρατεθούν σε μια μάχη όπου θα κερδίσει ο καλύτερος και ο χαμένος θα δηλώσει υποταγή.

Το Χριστόξυλο, έθιμο της Μακεδονίας

Στα χωριά της βορείου Ελλάδας, ο νοικοκύρης ψάχνει στα χωράφια τις

παραμονές των γιορτών και διαλέγει το Χριστόξυλο, δηλαδή το πιο όμορφο, γερό και χοντρό ξύλο από πεύκο ή ελιά, που θα το πάει σπίτι του, με σκοπό να καίει συνέχεια στο τζάκι από τα Χριστούγεννα μέχρι και τα Φώτα. Ο λαός πιστεύει ότι καθώς καίγεται το Χριστόξυλο, ζεσταίνεται ο Χριστός στην κρύα σπηλιά της Βηθλεέμ.

Πριν ο νοικοκύρης φέρει το Χριστόξυλο, κάθε νοικοκυρά φροντίζει να έχει καθαρίσει καλά το σπίτι και με ιδιαίτερη προσοχή το τζάκι, ώστε να μη μείνει ούτε ίχνος από την παλιά στάχτη. Καθαρίζουν ακόμη και την καπνοδόχο, για να μη βρίσκουν πατήματα να κατέβουν οι καλικάντζαροι, τα κακά δαιμόνια, όπως λένε στα παραδοσιακά χριστουγεννιάτικα παραμύθια.

Το βράδυ της παραμονής των Χριστουγέννων, όταν όλη η οικογένεια θα είναι μαζεμένη γύρω από το τζάκι, ο νοικοκύρης του σπιτιού θα ανάψει την καινούρια φωτιά και θα μπει στην πυροστιά το Χριστόξυλο, με ευχή όλων να αντέξει για όλο το δωδεκάημερο των γιορτών.

(Από το ηλεκτρονικό περιοδικό «Ταπάκι»)

Αντλήθηκε: <https://www.nextdeal.gr/epikairoτητα/politismos/130571/hristoygenniatika-ethima-kai-paradoseis-apo-oli-tin-ellada>, [Nextdeal newsroom](#), 13/12/2023